

Моніторинг операційної діяльності банків на основі бюджетування грошових потоків підрозділів банку

Вітренко О.В., к.е.н.

Донецький університет економіки та права

Богофалов О.Ю.

Контролер Донецького відділення Ощадбанку

Бухгалтерський облік банківських операцій – складна, відкрита і динамічна система управління ресурсами банку, яка забезпечує інтерпретацію й трансляцію управлінської інформації у грошовому виразі. Тому ефективна діяльність банку забезпечується його обліковою політикою.

Розглядаючи значущість обліку в конкретних виявах, можна без вагань назвати його механізмом управління фінансами. У свою чергу, результативна інформація підвищує обґрунтованість прийняття управлінських рішень за умов обмеженості ресурсів, що є характерною властивістю банківського бізнесу. Проте аналіз наукових публікацій показав відірваність досліджень у сфері банківської діяльності від поняття «облікова політика банку», тоді як саме облікова політика визначає ту сукупність принципів, методів і процедур, що робить її ефективною чи навпаки.

Мета нашого дослідження зумовлена необхідністю поєднання методики оцінки операційної діяльності банків з існуючими механізмами обліку, контролю й аналізу, до яких відносимо контролінг і управлінський облік, одним з найважливіших елементів методу яких є бюджетування.

Об'єктом дослідження є методика здійснення внутрішнього аудиту касових операцій Донецького відділення Ощадбанку України. Предметом – є системи удосконалення механізму формування управлінської інформації щодо грошових потоків на рівні підрозділів банківських установ.

Очевидно, що кожна здійснювана банком операція спричинює зміну стану названої системи, а отже, визначення нових величин розрахункових

показників потребує оперативної інформації як зовнішнього, так і внутрішнього характеру. Інформація внутрішнього характеру є дуже об'ємною за змістом та структурою, на її формування впливають особливості банківських операцій. Проте вона формується на рахунках бухгалтерського обліку в оперативному режимі і надає виключно повну інформацію про стан об'єктів банківського обліку [2].

Важливим елементом забезпечення ефективності операційної діяльності підрозділів банку є контроль касових операцій. Додатком № 14 із змінами внесеними згідно з Постановами Національного банку N 593 від 04.12.2004 р., N 211 від 14.06.2005 р., N 2 від 11.01.2007 р. встановлено регламент щодо заповнення реквізитів касових документів. Тому внутрішній поточний контроль і внутрішній аудит касових операцій банку зосереджено на правильності складання касових документів і формуванні документів дня.

Отже, внутрішній аудит касових операцій дублює дії поточного контролю. Звичайно, вкрай важливо перевіряти правильність складання касових документів, у тому числі правильність бухгалтерських проводок. Проте, внутрішній аудит повинен містити елементи контролінгу, з тим щоб за результатами аудиту можна було формувати проекти рішень щодо удосконалення операційної роботи підрозділу банку.

Перспективи вдосконалення системи управління операційною діяльністю більшість науковців пов'язують з бюджетуванням. Проте механізм бюджетування за касовими операціями банків ще не відпрацьований. Модель системи управління операційною діяльністю на прикладі Донецького відділення Ощадбанку, наведена на рисунку 1.

Впровадження даної моделі в систему управління операційною діяльністю уможливить посилення загальної ефективності операцій по залученню коштів клієнтів через такі фактори впливу:

- 1) посилення індивідуальної відповідальності й зацікавленості працівників підрозділів банку;

2) підвищення ефективності поточного контролю виконання плану залучення ресурсів клієнтів;

3) впровадження аудиту ефективності діяльності банку як нового напрямку аудиту касових операцій банку.

Рисунок 1. Модель системи управління операційною діяльністю банку на основі бюджетування касових операцій

Впровадження запропонованої моделі системи управління операційною діяльністю банку потребує розробки етапів її впровадження в практику. Для цього потрібно визначити ці етапи та визначити коло відповідальних осіб і термін виконання кожного етапу проекту, розрахувати ефект від впровадження моделі.

Аналіз банківської діяльності є необхідною передумовою прийняття обґрунтованих управлінських рішень. У банківській сфері аналіз відіграє

особливо важливу роль, бо діяльність банку, як фінансового посередника, заснована на довірі, котра формується в суспільстві за результатами аналізу надійності як окремих кредитних установ, так і банківської системи загалом. Це потребує розроблення адекватних методичних підходів до аналізу діяльності банків, які б сприяли більшій прозорості та прогнозованості всієї банківської системи [2].

Теоретичне обґрунтування методологічних засад аналізу банківської діяльності, визначення його ролі та місця в системі важелів управління сучасним комерційним банком слід уважати актуальним напрямом наукових досліджень, який дає можливість з'ясувати зміст і внутрішню структуру аналітичної роботи в банку, сформуванню адекватній інструментарій аналізу, раціонально організувати аналітичний процес та в кінцевому підсумку підвищити ефективність і надійність банківської діяльності [3].

Таким чином, для підвищення ефективності управління банківськими ресурсами та ресурсним потенціалом потрібно вдосконалювати аналітичний інструментарій, застосовуваний у процесі управління. За умов високої конкуренції та нестабільності фінансових ринків проблеми контролю та об'єктивної оцінки діяльності кредитних установ стають усе актуальнішими.

Список використаних джерел

1. Кіндрацька Л.М. Бухгалтерський облік у банках: методологія і практика: Монографія / Л.М. Кіндрацька. – К.: КНЕУ, 2002. – 286 с.
2. Примостка Л.О. Аналіз банківської діяльності: сучасні концепції, методи та моделі: Монографія / Л.О. Примостка. – К.: КНЕУ, 2002. – 316 с.
3. Шеремета О.В. Механізм бюджетування на підприємстві / О.В. Шеремета // Вісник соціально-економічних досліджень: зб. наук. праць. – Одеса, 2008. – Вип. 31. – С. 442–448.